

UZASADNIENIE

Wnioskodawca S. J. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. z dnia 23 lipca 2019 roku w przedmiocie przyznania mu z urzędu emerytury od dnia 4 maja 2019 roku, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Skarżący wniósł o jej wycofanie. Zgodnie z art. 101a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2020.0.53 t.j.), prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ustaje z dniem, od którego została przyznana emerytura z Funduszu. W związku z przyznaniem emerytury prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ustało z dniem 4 maja 2019 roku. (odwołanie – k. 3, decyzja – k. 4)

W czerwcu 2020 roku odwołujący złożył pismo procesowe zatytułowane pozew, w którym wskazał, że przedmiotem swego odwołania czyni także decyzję organu rentowego z dnia 29 maja 2020 roku, stanowiącą, że ZUS dokonał rozliczenia jego renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z osiągniętym przez niego przychodem w 2019 roku w okresie od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 3 maja 2019 roku, który wyniósł łącznie 10.475,42 złotych i nie przekroczył niższej kwoty granicznej przychodu (70% przeciętnego wynagrodzenia) ustalonej dla wyżej wymienionego okresu tj. kwoty 13.551,29 złotych.

(odwołanie – k. 36, decyzja – k. 37)

Wykonując zobowiązanie Sądu z dnia 13 sierpnia 2020 roku wnioskodawca wskazał, że pozostaje w stosunku zatrudnienia. (zarządzenie – k. 49, pismo – k. 52)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c., jeżeli decyzja nakładająca na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalająca wymiar tego zobowiązania lub obniżająca świadczenie, została wydana z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym, sąd uchyla tę decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Cytowany przepis została dodany do art. 477¹⁴ k.p.c. w wyniku nowelizacji z 4 lipca 2019 r. (ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. poz. 1469 z późn. zm.). Wprowadził on możliwość wydania przez sąd I instancji orzeczenia o charakterze kasatoryjnym ze względu na rażące naruszenie przepisów postępowania przed organem rentowym. Jeżeli sąd ustali istnienie takiego rodzaju naruszenia, to uchyla decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Zgodnie z art. 27a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2020.0.53 t.j.), emeryturę przyznaje się z urzędu zamiast pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Wnioskodawca w pierwotnym odwołaniu od decyzji z dnia 23 lipca 2019 roku wskazał, że wnosi „o wycofanie decyzji” w przedmiocie przyznania emerytury.

Zgodnie z art. 116 ust.2 ustawy emerytalnej, wniosek o emeryturę lub rentę może być wycofany, jednakże nie później niż do dnia uprawomocnienia się decyzji. W razie wycofania wniosku postępowanie w sprawie świadczeń podlega umorzeniu.

Skuteczne wycofanie złożonego wniosku może dojść także na etapie postępowania przed sądem, które zostało zainicjowane przez samego ubezpieczonego. Umorzenie postępowania skutkuje faktem, że w razie powtórnego wystąpienia przez wnioskodawcę z wnioskiem o przyznanie emerytury zarówno, prawo jak i wysokość świadczenia zostanie ustalona na podstawie wskazań obowiązujących w momencie złożenia żądania.

Należy wyjaśnić, że dyspozycja przepisu obejmuje min. „obniżenie świadczenia”. Powstaje pytanie czy taka sytuacja występuje w niniejszej sprawie. Bowiern wnioskodawca „z urzędu” otrzymał emeryturę zamiast dotychczasowej renty

z tytułu niezdolności do pracy, przy czym świadczenie emerytalne jest wyższe niż rentowe. Jednak wnioskodawca nie chce otrzymywać, teoretycznie, korzystniejszego świadczenia. Powstaje więc pytanie czy może skutecznie wycofać nieprawomocną decyzję emerytalną (nie składał wniosku o emeryturę po rencie) aby nadal otrzymywać świadczenie rentowe mniej korzystne. W ocenie Sądu Okręgowego, wnioskodawca jest dysponentem prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego ale tylko wtedy gdy złożył stosowny wniosek o świadczenie z ubezpieczenia społecznego. Oznacza to, że jeżeli wnioskodawca chce wycofać swój wniosek o emeryturę w okresie jej uprawomocnienia się, to ma takie prawo. Z powyższych rozważań wynika jednoznacznie, że omawianego przepisu nie można traktować rozszerzająco a więc ustawodawca nie przyznał takich uprawnień gdy emerytura jest przyznawana po rencie z urzędu. Brak uprawnienia do stosowania wykładni rozszerzającej art. 27a ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynika, z wyjątkowości tego przepisu. Jedynie w przypadku uzyskanie powszechnego wieku emerytalnego ubezpieczonego rencisty, organ emerytalny nie musi oczekiwać na jego wniosek o emeryturę i w przypadku jego braku przyznając emeryturę zamiast reny (gdy jest korzystniejsza) z urzędu.

Zasadniczo nie można kwestionować prawa ubezpieczonego do decydowania o rodzaju świadczenia jakie chce otrzymywać. Zauważyć należy, że wnioskodawca nadal świadczy pracę. Oznacza to, że o prawo do emerytury mógłby wystąpić po zakończeniu aktualnego zatrudnienia. Być może wtedy otrzymanie (po raz pierwszy) świadczenia emerytalne może być wyższe niż otrzymywane na podstawie kwestionowanej decyzji, nawet jeżeli wnioskodawca będzie doliczał kolejne okresy składkowe w trybie art. 110 – 113 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Jednakże, zgodnie z wolą ustawodawcy, to rozumowanie nie może być stosowane wobec ubezpieczonych pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy do czasu uzyskania wieku emerytalnego.

Można rozważać, jak wyglądałaby sytuacja gdyby taki wniosek ubezpieczony jednak złożył do organu emerytalnego. Niewątpliwie przyznane świadczenie emerytalne po rencie byłoby przyznane na skutek wniosku ubezpieczonego a nie z urzędu. Czy w takiej sytuacji ubezpieczony mógłby skutecznie cofnąć swój wniosek o emeryturę po rencie i następnie złożyć nowy wniosek emerytalny dopiero po zakończeniu zatrudnienia. Odpowiedź na to pytanie prowadzi do wniosku, że ubezpieczony ma prawo skutecznie wycofać swój wniosek emerytalny z chęcią dalszego pobierania świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy. Jednak wtedy ponownie musi podjąć działanie organ emerytalny i wydać, już z urzędu, emeryturę po rencie z tytułu niezdolności do pracy, skoro ubezpieczony osiągając powszechny wiek emerytalny wycofał swój wniosek.

Z tych względów, zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nie rozpoznane przez organ rentowy, Sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, sąd nie rozstrzyga o zasadności wniosku, nie działa w zastępstwie organu rentowego i nie ustala prawa do świadczeń (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 września 2013 r. III AUa 252/13 L.)

Przed sądem wnioskodawca może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, natomiast nie może żądać czegoś, o czym organ nie decydował (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 lutego 2013 r. III AUa 753/12 L.).

Z art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. wynika więc reguła, zgodnie z którą niedopuszczalne jest dochodzenie przed sądem żądania, które nie było rozpoznane przez organ rentowy. Żądanie takie, zgłoszone w odwołaniu, bądź w toku postępowania przed sądem, podlega przekazaniu przez Sąd do rozpoznania organowi rentowemu (por. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 10 czerwca 2005 r. II UK 240/04 L.).

Mając na uwadze powyższe Sąd w punkcie 1 sentencji postanowienia na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji z dnia 23 lipca 2019 roku zaś nowe żądanie z „czerwca 2020 r.” przekazał do rozpoznania

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł., na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. jako żądanie dotychczas nie rozpoznane przez organ rentowy.

ZARZĄDZENIE

odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć ZUS i wnioskodawcy z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia wniosku o uzasadnienie od wyroku i postanowienia a potem do złożenia apelacji w terminie 14 dni do SA, lub zażalenia .